

دستور جلسه مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۳۰ شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

شناسه دستور	دستور جلسه شماره (۲)
عنوان دستور	بررسی آیین‌نامه اجرایی تسویه بدهی‌های ارزی حساب ذخیره ارزی موضوع تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴
شرح دستور	<p>از سال ۱۳۸۱ منابعی در قالب تسهیلات ارزی از محل صندوق ذخیره ارزی به عاملیت بانک‌های دولتی جهت اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی و تعاونی تخصیص داده شد و لذا وام‌های ارزی از محل این صندوق به فعالین بخش خصوصی و تعاونی اعطا گردید، لیکن طی سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۴، نرخ ارز دچار نوسانات چشم‌گیری شد و یک جهش قیمتی در سال ۱۳۹۱ در نرخ ارز صورت پذیرفت. این نوسانات شدید باعث شد تا وام‌گیرندگان با یک افزایش بهای تقریباً سه برابری مواجه شوند و بازپرداخت اصل و فرع تسهیلات برای ایشان دشوار شد. این موضوع منجر به ایجاد مطالبات معوق برای بانک‌های عامل نیز شده است.</p> <p>با توجه به این شرایط، این سؤال پیش آمد که چگونه می‌توان نرخ ارز را تعیین کرد و روشی برای تسویه حساب معوقات ارزی مطرح نمود، به گونه‌ای که وام‌گیرندگان بتوانند اصل و فرع تسهیلات را بازپرداخت نمایند.</p> <p>به منظور عملیاتی‌تر کردن بازپرداخت بدهی‌های ارزی فعالان بخش خصوصی، در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۴، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. ماده (۲۰) این قانون به موضوع تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهکاران ارزی اشعار دارد. لازم به ذکر است آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۱۱ به تصویب رسیده است.^۱</p> <p>ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۰۲/۰۱ چنین مقرر می‌دارد: "دولت موظف است نسبت به تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهکاران ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به دولت به نحوی که زمان دریافت ارز، زمان فروش محصول یا زمان تکمیل طرح (حسب مورد)، نوع کالا (نهائی، واسطه‌ای یا سرمایه‌ای) وجود یا نبود محدودیت‌های قیمت‌گذاری توسط دولت و رعایت ضوابط قیمت‌گذاری و عرضه توسط دریافت‌کننده تسهیلات، وجود یا نبود منابع ارزی در زمان درخواست متقاضی لحاظ شده باشد، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون اقدام کند.</p> <p>تبصره ۱- گیرندگان تسهیلات موضوع این ماده از تاریخ ابلاغ این قانون تا سه ماه فرصت دارند تا بدهی خود به قیمت روز گشایش را با بانک عامل تأدیه و یا تعیین تکلیف کنند. بدهکارانی که مطابق این تبصره اقدام به تعیین تکلیف بدهی خود نموده باشند، مشمول تسهیلات این ماده هستند. تطابق شرایط این ماده با بدهکاران مزبور با تصویب کارگروه ملی و برحسب ضرورت استانی می‌باشد. کلیه اقدامات قانونی و اجرائی توسط بانک‌های عامل تا ابلاغ آیین‌نامه اجرائی این ماده متوقف می‌شود.</p> <p>تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده که در آن ترکیب کارگروه مذکور در تبصره (۱) تعیین می‌شود، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>

^۱ - آیین‌نامه مذکور در تاریخ ۹۴/۸/۶ اصلاح و بازنشر شده است.

<p>تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>پس از احصاء مراتب اعتراض بخش خصوصی به مفاد آیین نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید، کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق ایران به پیگیری موضوع پرداخته و پیشنهادهای را به منظور طرح و بررسی در جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی ارائه نموده است.</p>	
<ol style="list-style-type: none"> ۱. آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون در خصوص تسویه بدهی های ارزی حساب ذخیره ارزی، در تطابق کامل با خود قانون نمی باشد؛ ۲. برخلاف آنچه در تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون آمده، نرخ تسویه حساب بدهکاران ارزی بر مبنای نرخ روز گشایش اعتبار تعیین تکلیف نمی شود؛ ۳. تناقضاتی در متن ماده (۲۰) قانون و متن تبصره (۱) آن در خصوص مهلت تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهکاران ارزی وجود دارد. به گونه ای که در متن ماده (۲۰) مهلت تعیین نرخ و تسویه شش ماه می باشد، لیکن مهلت قید شده در تبصره (۱) برای گیرندگان تسهیلات جهت تأدیه و یا تعیین تکلیف با بانک عامل، صرفاً سه ماه است؛ ۴. مالکیت بانک های عامل پرداخت تسهیلات ارزی، از دولتی به غیردولتی تغییر کرده است و مشتریان این بانک ها از شمول ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر، خارج شده اند؛ ۵. میزان پیش پرداخت (معادل ۲۵٪) که برای تعیین تکلیف بدهی وام گیرندگان ارزی به صورت علی الحساب دریافت می شود، نرخ بالایی می باشد و در شرایط رکود اقتصادی و کمبود نقدینگی بخش تولیدی، نیازمند در نظر گرفتن تخفیف برای تسهیلات گیرندگانی است که با کمبود نقدینگی مواجه هستند؛ ۶. با توجه به مشکلات پیش آمده در پوشش نوسانات نرخ ارز و تسویه حساب تسهیلات ارزی، صندوق توسعه ملی در حال حاضر از اعطای تسهیلات ارزی به فعالان بخش خصوصی امتناع می ورزد؛ ۷. با عنایت به این موضوع که بدهکاران خوش حساب بانکی از تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۱ اقدام به بازپرداخت اقساط بدهی خود با نرخ های متفاوت کرده اند، لذا در برخی موارد که بازپرداخت اقساط ایشان با نرخ بالاتر از نرخ روز گشایش اعتبار محاسبه شده است، مشمول جریمه خوش حسابی گشته اند؛ ۸. با توجه به دستورالعمل " نحوه محاسبه بدهی تسهیلات گیرندگان از محل حساب ذخیره ارزی بر اساس آیین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴/۹/۴"، در محاسبه رقم علی الحساب تعیین تکلیف بدهی ها، کل ارزش بدهی مبنای محاسبه ۲۵ درصد مذکور در ماده ۲ آیین نامه اجرایی قرار می گیرد. این امر موجب حال شدن اقساط آینده بدهکاران شده است؛ ۹. قراردادهای حساب ذخیره ارزی از نوع قرارداد تسهیلات مشارکت مدنی بوده و در	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>

<p>این نوع قراردادهای شریک نمی‌تواند سهم شرکت شریک دیگر را بدون اذن وی مورد معامله قرار دهد، لذا طبق نوع قرارداد مذکور، بانک‌ها نیز نمی‌توانستند بدهی اشخاص ثالث (تسهیلات گیرندگان) را مورد معامله قرار دهند و بدهی خود را با دولت تهاتر کنند، در صورتی که بانک‌ها بدون اطلاع رسانی به مشتریان مذکور، این کار را انجام داده‌اند.</p>	
<p>۱. اصلاح مجدد آئین‌نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و حضور نمایندگان از اتاق ایران و کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق در جلسات بررسی اصلاح آئین‌نامه؛</p> <p>۲. مبنا قرار گرفتن نرخ روز گشایش اعتبار به منظور تأدیه بدهی بدهکاران ارزی با بانک عامل بر اساس مفاد تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر؛</p> <p>۳. رفع تناقضات موجود در متن ماده (۲۰) قانون و متن تبصره (۱) آن، برای تعیین تکلیف و تسویه بدهکاران ارزی؛</p> <p>۴. شمولیت مقررات ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید برای کلیه بانک‌های عامل (بانک‌های تبدیل‌شده از دولتی به خصوصی) برای جلوگیری از تبعیض بین تسهیلات گیرندگان حساب ذخیره ارزی؛</p> <p>۵. کاهش پیش‌پرداخت تعیین تکلیف بدهی‌های ارزی از ۲۵ درصد اقساط سررسید شده، یا منوط کردن آن به توافق بدهکاران با بانک عامل؛</p> <p>۶. انجام اقدامات لازم از سوی وزارت امور اقتصادی و دارایی، طبق تبصره (۳) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید، جهت تصویب و ابلاغ آیین‌نامه پوشش نوسانات نرخ ارز با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛</p> <p>۷. حمایت از تسهیلات گیرندگان خوش حساب از طریق بازپرداخت مازاد پرداختی ایشان در اقساطی که با نرخ بالاتر از قیمت روز گشایش پرداخت نموده‌اند؛</p> <p>۸. اصلاح دستورالعمل " نحوه محاسبه بدهی تسهیلات گیرندگان از محل حساب ذخیره ارزی بر اساس آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب ۱۳۹۴/۹/۴ " و مبنا قرار دادن ۲۵ درصد اقساط سررسید شده به منظور تعیین تکلیف بدهکاران ارزی؛</p> <p>۹. تمدید فرصت تعیین تکلیف بدهکاران حساب ذخیره ارزی از ۳۰ آذر ۱۳۹۴ تا پایان سال ۱۳۹۴.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱. دستورالعمل نحوه محاسبه بدهی تسهیلات گیرندگان از محل حساب ذخیره ارزی بر اساس آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۹/۴</p> <p>۲. آیین‌نامه اجرایی تسویه بدهی‌های ارزی حساب ذخیره ارزی موضوع تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴</p> <p>۳. بیانیه کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق ایران در جلسه هیئت نمایندگان اتاق ایران مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۹</p> <p>۴. نامه شماره ۹۴/۲۳۷۲ مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۳ شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان اردبیل خطاب به ریاست اتاق ایران</p> <p>۵. مصوبات بیست و یکمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان اردبیل</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>

مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۳۰
۶. جلسه کارگروه کارشناسی دبیرخانه موضوع ماده ۷۶ قانون برنامه پنجم توسعه در تاریخ-
های ۹۴/۰۴/۰۷، ۹۴/۰۴/۱۳ و ۹۴/۰۴/۱۵